

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babes-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de litere
1.3 Departamentul	Etnografie si antropologia maghiara
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Licenta
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Etnologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLD3122 Antropologia artei (în limba maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Szikszai Mária							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Szikszai Mária							
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut2)	DF
							Obligativitate3)	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					1
Examinări					2
Alte activități.....					0
3.7 Total ore studiu individual	83				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite4)	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Videoproiector, calculator
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Videoproiector, calculator

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale unei științe umaniste sau sociale, precum și a principiilor generale ale interdisciplinarității</p> <p>C1.3. Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor unei științe umaniste sau sociale</p> <p>C4 Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, national, global)</p>
-------------------------	---

Competențe transversale	CT1: Efectuarea eficientă și responsabilă / implementarea sarcinilor profesionale în termenul stabilit, respectând principiile etice ale activității științifice și aplicarea strictă a regulilor de referință profesională.
-------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul de antropologia artei urmărește o introducere în folosirea conceptelor antropologiei, vizând înțelegerea artei prin prezentarea teoriilor adecvate și analiza unor creații artistice (picturi, sculpturi, literatură) precum și contextul cultural în care acestea se desăvârșesc .
7.2 Obiectivele specifice	Se abordează teoria artei ca sistem cultural lansat de antropologul Clifford Geertz, se discută relația dintre artă și cultură într-un context interdisciplinar. În procesul de interpretare a obiectelor de artă se aplică metodele antropologiei istorice și se aplică rezultatele hagiografiei, printr-o apropiere de texte contemporane, ca narativele medievale, legende latine. Se discută efectul marilor epidemii și pandemii din evul mediu asupra vieții cotidiene și implicit asupra activităților artistice. Se analizează prezența artei tămăduitoare printr-o analiză a picturilor de pe altare, în special cele din spitalele călugărilor. Se contextualizează arta sacră din mediul privat.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Antropologia artei. Artă ca sistem cultural Cuvinte cheie: artă, antropologie, experiență vizuală, sistem cultural	Prelegere orală, expunere vizuală, conversație (dezbateri cu studenții)	
2. Literatura medievală și narațiunea picturală. Cuvinte cheie: hagiografie, legenda, călugări, miracole, evul mediu, traduceri	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz, conversație (dezbateri cu studenții)	
3. Literatura latină medievală și legende din codexele medievale maghiare Cuvinte cheie: literatură medievală, legende, memoria timpului, carnaval, calendare	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz, conversație (dezbateri cu studenții)	
4. Alchimia și legende în artă din Evul Mediu. Cuvinte cheie: artă, alchimie, evul mediu, metalurgie, alchimia mistică, artă spirituală, iconografie, obiceiuri populare	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz, conversație (dezbateri cu studenții)	
5. Rolul donatorului în artă medievală. Interpretarea picturii lui Hieronymus Bosch Cuvinte cheie: donator, simboluri, demon, plante fermecate, magie sexuală	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz, conversație (dezbateri cu studenții)	
6. Medicina și artă în Evul Mediu. Cultul sfinților în timpul marilor epidemii medievale. Artă tămăduitoare. Cuvinte cheie: istoria medicinei, lepra, pesta, explicația morală, focul Sfântului Antonie cel Mare, călugării antoniți, spitale medievale	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz, conversație (dezbateri cu studenții)	
7. Altarul din mănăstirea din Isenheim de Matthias Grünewald. Spitalele călugărilor antoniți.	Prelegere orală, expunere vizuală, studiu de caz,	

Cuvinte cheie: icoana de altar, altar gotic, mănăstire, vindecare	conversatie (dezbatere cu studentii)	
8. Conceptul religios despre vizualitate in Impreul Bizantin din sec. 8-10. Distrugerea picturilor religioase.	Prelegere orala, expunere vizuala, conversatie (dezbatere cu studentii)	
9. Arta sacră. Icoane, tipologii. Cuvinte cheie: cultul icoanelor, procesiune, minune, vindecare, artă creștină, copi ale picturilor, lăcrimare	Prelegere orala, expunere vizuala, conversatie (dezbatere cu studentii)	
10. Construcția și reconstrucția reprezentațiilor artei sacre. Cuvinte cheie: icoană, lăcaș sfânt, comunitate etnică, comunitate religioasă, lăcrimare, cultura celuilalt	Prelegere orala, expunere vizuala, studiu de caz, conversatie (dezbatere cu studentii)	
11. Miracole și tămăduire. Icoane făcătoare de minuni și cultul lor. Cuvinte cheie: miracol, narațiunea miracolului, icoană făcătoare de minuni, venerație, vindecare, dinații, practica donării, obiecte donate	Prelegere orala, expunere vizuala, studiu de caz, conversatie (dezbatere cu studentii)	
12. Arta sacră în mediul privat. Cuvinte cheie: icoană, artă sacră, religiozitate, cult, mediu privat	Prelegere orala, expunere vizuala, conversatie (dezbatere cu studentii)	
13. Altarul picturului MS de la Selmechanya și instituția altarului medieval. Cuvinte cheie: autorizarea procesiunilor, altarul medieval, fundația altarului medieval, picturi pe altar	Prelegere orala, expunere vizuala, studiu de caz, conversatie (dezbatere cu studentii)	
14. Literatura, ca sistem cultural? Peregrinatii culturale. Analiza unei poezii de Kassák Lajos. Cuvinte cheie: sistem cultural, voiaj cultural, simbolica alchimistă	Prelegere orala, expunere vizuala, studiu de caz, conversatie (dezbatere cu studentii)	
<p>Curs universitar:</p> <p>SZIKSZAI Mária: A művészet antropológiája. Kolozsvár, KJNT, 2009. link</p> <p>Bibliografie:</p> <p>BARNA Gábor: „Mária megsegített.” Imameghallgatások és csodás gyógyulások kegyhelyeken. A máriaradni fogadalmi tárgyak kutatásának néhány tanulsága. In: In: PÓCS Éva (szerk.): Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Balassi, Budapest, 2004. 80-93.</p> <p>Brown, Peter: Az európai kereszténység kialakulása. Atlantisz, Budapest, 1999. 229-243.</p> <p>GEERTZ, C.: A művészet mint kulturális rendszer. In: Az értelmezés hatalma. Budapest, 1994. 239-267.</p> <p>Grünwald, le peintre. 2012. link</p> <p>MAQUET, Jaques: Az esztétikai tapasztalat. A vizuális művészetek antropológus szemmel. Csokonai Kiadó, Budapest, 2003</p> <p>CHASTEL, André: Szent Antal megkísértése avagy a melankolikus álma. In: Fabulák, formák, figurák, Budapest, 1987. 49-55.</p> <p>MADAS Edit (szerk): A néma barát megszólal. Válogatás a karthauzi névtelen beszédeiből. Budapest, 1985</p> <p>AIGRAIN, René: Les récits d'inventions et de translations. In: L'hagiographie. Ses sources, ses méthodes, son histoire, Paris, 1953. 187-192.</p> <p>VORAGINE, Jacobus de: Legenda aurea. Szentek csodái és szenvedései. Békéscsaba, 1990</p> <p>Jacobus de Voragine: LEGENDA AUREA. Válogatta, az utószót, a jegyzeteket és a mutatókat készítette Madas Edit.</p> <p>Fordította Bárczi Ildikó [et al.], Budapest : Neumann Kht., 2004. link</p> <p>ÉRDY kódex. Közzéteszi: Volf György. Nyelvméltár, IV-V. köt. Budapest, 1876</p> <p>LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris – Bruxelles, 1966</p> <p>BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm, 1979</p> <p>MELINKOFF, Ruth: The Devil at Isenheim. Reflections of Popular Belief in Grünwald's Altarpiece. Berkley, Los Angeles, 1988</p>		

MIKÓ Árpád – POSZLER Györgyi (szerk): „Magnificat anima mea Dominum”. MS mester Vizitáció-képe és egykori selmecbányai főoltára. Budapest, 1997

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei I. Szeged, 1995

SZILÁRDFY Zoltán: A magánáhitat szentképei II. Szeged, 1998

Szikszai Mária: [Mirákulumra várva. Kontextus és hatékonyság](#) egy könnyező kép csodái kapcsán. In: Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos – Szabó Á. Tőhötöm (szerk.): Kultúrakutatások és értelmezések. BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2008. 251-268.

Szikszai Mária: [Kegykép az idő sodrában. Egy kolozsvári Hodigitria](#). Korunk 2008. 2. szám. 63-69.

Szikszai Mária: [Kegykép és mirákulum. A kolozsvári könnyező Szűz képének 18. századi mirákulumleírása](#). Erdélyi Múzeum. 2008. 1-2. szám. 56-63.

Szikszai Mária: [Remete Szent Antal különös európai utazása](#). In: Pap Levente – Tapodi Zsuzsa (szerk.): Kultusz, kultúra, identitás. Scientia kiadó, Kolozsvár, 2008. 129-136.

Szikszai Mária: [Szent Antallal kapcsolatos archaikus népi imák](#). In: S. Laczkovits Emőke – Szőcsné Gazda Enikő (szerk.): Népi vallásosság a Kárpát-medencében. II. kötet. Sepsiszentgyörgy – Veszprém, 2007. 9-28.

Szikszai Mária: Középkori kísértés- és gyógyítástörténetek továbbélése. A homo narrans esete Szent Antallal. In: Barna Gábor (szerk.): Kép, képmás, kultusz. Szeged, 2006. 112-140.

Szikszai Mária: [Szent Antal legendák a magyar kódexirodalomban. A történeti antropológia néhány tanulsága](#). In: Szabó Árpád Tőhötöm (szerk.): Lenyomatok 3. Fiatal kutatók a népi kultúráról. Kolozsvár, 2004. 281-292.

TÜSKÉS Gábor: Búcsújárás a Barokk kori Magyarországon a mirákulumirodalom tükrében. Akadémiai kiadó, Budapest, 1993

Bibliografie facultativă:

BERGMAN, Madeleine: Hieronymus Bosch and Alchemy. A Study on the St. Anthony Tryptich. Stockholm. 1979

BOUREAU, Alain: La Légende dorée. Le système narratif de Jacobus de Voragine (+1298). Paris. 1984

LENNEP, J. van: Art et alchimie. Etude de l'iconographie hermetique et de ses influences. Paris– Bruxelles. 1966

NOORDELOS, P.: La translation de Saint Antoine en Dauphiné. Analecta Bollandiana 60. 1942. 68–81.

NOORDELOS, P. – HALKIN, Francois: Un histoire latin de S. Antoine. La „Légende du Patras”. Analecta Bollandiana 61. 1943. 211–250.

RÉAU, Louis: Iconographie de l'art chrétien. Tome III. I. Iconographie des saints. Paris, 1958

8.2 Seminar	Metode de predare-învățare	Observații
Seminar:		
Tema 1: Relația dintre text și imagine/film artistic, sau		
Tema 2: unul dintre următoarele subiecte:		
1. Artă în hinduism link , link	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
2. Budism, Zen și artă grădilor japoneze link	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
3. Artă Bisericii Răsăritene (ortodoxia). link link	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
4. Artă islamică. Simboluri în Islam. Geertz: Cultures link	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
5. Poezia lui Rumi și renașterea sa occidentală link	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
6. Street art, graffiti. Artă și ideologia. Banksy.	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	
7. Artă clasică reinterpretată	expunerea tematicii de către student (ppt), discuție	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina a fost concepută în concordanță cu curriculele departamentelor de etnologie-antropologie din universitățile din domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoasterea tematicilor prezentate la curs si a bibliografiei aferente. Prezența la cursuri este obligatorie în 75%.	Examen scris	40%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Prezentarea adecvata a tematicii seminarului. Prezentarea adecvata a tematicii LP. Prezența la cursuri este obligatorie în 75%.	Se evaluează activitatea din cursul semestrului	60%
10.6 Standard minim de performanță			
Acumularea de cunoștințe de bază si a principiilor interdisciplinare Aplicarea la cercetarea faptelor culturale a noțiunilor și metodelor prezentate Analiza fenomenelor culturale in multiple contexte			

Data completării 01.03.2021	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 23.03.2021	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății